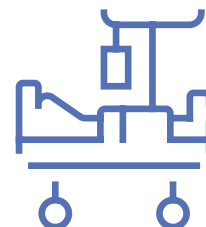

Erfaringsopsamling: Hospitalsafdelinger med lånesenge 2024

I 2024 gennemførte Styrelsen for Patient-sikkerhed 22 administrative, sundhedsfaglige tilsyn med brug af lånesenge på sygehuse.

I 2024 blev der gennemført 22 sundhedsfaglige tilsyn med fokus på brugen af lånesenge på landets sygehuse. Begrebet "låneseng" dækker over, at en patient på grund af pladmangel er indlagt i en seng på en anden afdeling end der, hvor patienten egentlig hører til. Brugen af lånesenge kan være nødvendig, men indebærer en risiko for patientsikkerheden.

Se målepunkterne på [Styrelsen for Patient-sikkerheds hjemmeside stps.dk](https://stps.dk).

Den afdeling, der har behandlingsansvaret, skal sikre sig, at patienterne får den rette behandling under indlæggelsen, og at der laves de nødvendige aftaler med afdelingen, hvor patienten opholder sig. Den afdeling, hvor patienten opholder sig, skal kunne tage højde for de behov, patienten har, og fx sørge for, at personalet har de nødvendige kompetencer til at observere og pleje patienterne. Det gælder også for afdelinger med behandlingsansvar for patienter, som normalt ville være indlagt på en anden afdeling.

Det stiller krav til sygehusafdelingerne om at have tilstrækkeligt klare instrukser og sikker kommunikation på tværs af afdelingerne.

Målepunkter om lånesenge

Styrelsen for Patientsikkerhed udviklede et sæt målepunkter til at afdække, om de afdelinger, der blev trukket ud til tilsyn, havde taget højde for de særlige risici for patienter i lånesenge. Målepunkterne havde blandt andet fokus på organisering, ansvar, kompetencer og håndtering af parakliniske undersøgelser.

Eksempel på brug af låneseng

En patient skal indlægges på en lunge-medicinsk afdeling til behandling for KOL og lungebetændelse. Der er ikke nogen ledige senge på afdelingen, så patienten indlægges på en kirurgisk afdeling på samme sygehus. Det er stadig den lunge-medicinske afdeling, der har det lægelige ansvar for behandlingen, men det er plejepersonalet på den kirurgiske afdeling, der skal sørge for, at patienten fx løbende får målt sin iltmætning og justeret sin iltbehandling.

Derfor skal de to afdelinger løbende udveksle oplysninger om patientens behandling og om, hvad plejepersonalet skal holde øje med, fx tegn på CO₂-ophobning eller forværring af infektion. Personalet skal også vide, hvordan de skal reagere på de målinger, de tager.

**Styrelsen for
Patientsikkerhed**

E-mail: stps@stps.dk
Tlf.: +45 7228 6600

www.stps.dk

Erfaringsopsamling: Hospitalsafdelinger med lånesenge 2024

Administrative tilsyn

Tilsynene med brug af lånesenge var administrative. Det vi sige, at de udvalgte sygehusafdelinger ikke fik fysisk tilsynsbesøg, men i stedet blev bedt om at sende skriftligt materiale, som blev vurderet af styrelsens tilsynsførende. Det skriftlige materiale kunne fx være instrukser, der beskrev, hvordan man sikrede overblikket over, hvilke patienter der var i lånesenge, og hvordan man sikrede, at personalet på afdelingen havde de nødvendige kompetencer til at varetage plejen og behandlingen af patienterne.

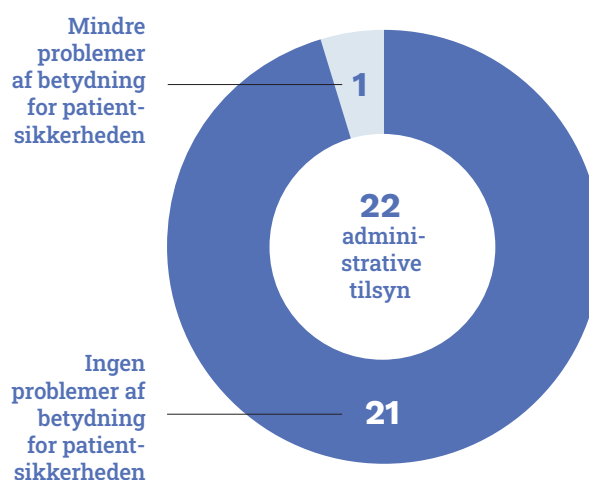
Dialog med behandlingsstederne

Selvom tilsynene med lånesenge var administrative, og der altså ikke var tale om fysiske tilsynsbesøg, var der en del dialog mellem Styrelsen for Patientsikkerhed og de sygehuse, som var trukket ud til tilsyn. Mange af dem henvendte sig til styrelsen med spørgsmål, blandt andet om præcis hvilket skriftligt materiale der var relevant for tilsynet. I den forbindelse havde de tilsynsførende opklarende samtaler med en del sygehuse om, hvilke instrukser der kan danne rammen om patient-sikker pleje og behandling af patienter i lånesenge, og hvordan de kan være udformet, så de er brugbare værktøjer for de medarbejdere, der skal følge dem.

Resultater af tilsynene

Ved 21 af de 22 administrative tilsyn med brug af lånesenge var alle målepunkter opfyldt, og der var ingen problemer af betydning for patientsikkerheden. Ved et enkelt tilsyn var der mindre problemer af betydning for patientsikkerheden. Det dækker over, at der var enkelte uopfyldte målepunkter, men at der var tale om forhold, som styrelsen vurderede, at den pågældende afdeling ville kunne rette op på uden yderligere opfølgning fra vores side.

Tilsynet afdækkede ingen alvorlige eller kritiske problemer af betydning for patientsikkerheden i forbindelse med brugen af lånesenge på de sygehusafdelinger, der var trukket ud til tilsyn.

**Styrelsen for
Patientsikkerhed**

E-mail: stps@stps.dk
Tlf.: +45 7228 6600

Erfaringsopsamling: Hospitalsafdelinger med lånesenge 2024

Observationer, læring og anbefalinger

Som led i tilsynene med brug af lånesenge fik en del afdelinger anbefalinger til, hvad de med fordel kunne have fokus på i deres instrukser fremover. Der var tale om forhold, som ikke gav anledning til bekymring for patientsikkerheden ved de konkrete tilsyn, men hvor der var potentiale for at styrke sikkerheden yderligere. Det gjaldt både instruksernes form og indhold.

En instruks skal indeholde en entydig og relevant fremstilling af emnet, så personalet ikke kan komme i tvivl om, hvad opgaven er, og hvad de skal gøre. Når personalet udfører en behandling, skal instruksen beskrive, hvornår de skal påbegynde behandlingen, hvilke målinger/observationer de evt. skal foretage forinden, hvordan de udfører behandlingen, hvordan de følger op på behandlingen, hvornår de ikke må udføre behandlingen, og hvornår de skal kontakte en læge.

Det skal være klart, hvad begreber i instrukser dækker over, og man bør bruge en ensartet terminologi. Det er fx ikke hensigtsmæssigt at bruge flere forskellige betegnelser for hhv. den afdeling, der har behandlingsansvaret, og den afdeling, hvor patienten befinder sig. En entydig terminolog, fx "stamafsnit" for den behandlingsansvarlige afdeling og "opholdsafsnit" for den afdeling, hvor patienten befinder sig i en låneseng, kan medvirke til at undgå tvivl om, hvilken afdeling der har ansvar for hvad.

Kontaktinformation på stamafsnittet bør fremgå tydeligt, så personalet på opholdsafsnittet kan kontakte den behandlingsansvarlige læge ved behov.

Det bør også fremgå, hvem personalet kan kontakte, hvis den behandlingsansvarlige læge ikke er tilgængelig.

Instrukser skal være påtegnet med fulde navn og stillingsbetegnelser på de personer, der er hhv. fagligt ansvarlige og har godkendt instruksens.

Forkortelser skal give mening for udenforstående, så instruksens kan læses og anvendes af personale uden for den afdeling, der har behandlingsansvaret.

Hvis en afdeling har en rammedelegation for fx ordination af lægemidler, bør man tage højde for, at patienter i lånesenge kan have et anderledes behandlingsbehov end de øvrige patienter på afdelingen. Det kan fx betyde, at listen over lægemidler, der kan ordineres, skal tilpasses, så patienter i lånesenge kan behandles inden for en rammedelegation.

En rammedelegation følger ikke en patientgruppe, men er målrettet den personalegruppe, som skal varetage opgaverne i forbindelse med patienternes behandling. Hvis ledelsen på stamafsnittet beslutter, at personalet på opholdsafsnittet må benytte stamafdelingens rammedelegationer, skal ledelsen på stamafsnittet sikre:

- At personalet på opholdsafsnittet er bekendt med rammedelegationerne.
- At personalet er oplært til at benytte dem.
- At der føres tilsyn med det personale, som benytter rammedelegationerne.

**Styrelsen for
Patientsikkerhed**

E-mail: stps@stps.dk
Tlf.: +45 7228 6600

www.stps.dk